

Ketabton.com

پیر و نئے

مربعہ ممتاز

پروین

رابعہ ممتاز

(قول حقونہ پہ حق دیکوالی کئی محفوظ دی)

د کتاب نوم _____ پروئے
دیکوالہ _____ رابعہ ممتاز
د چاپ کال _____ ۱۳۷۷ھ
پر پيس _____ جدون پر پيس خبير بازار پيښور
بيعه _____ ۱۰۰ روپي
کاتبه _____ محمد رسولہ پښتو اکډمي

د موندلو درک

- ۱- یونیورسٹی بک ایجنسی
خبر بازار پيښور
- ۲- معرفت عبد الله جات مغموم
د اکخانه شاهين تاون
یونیورسٹی روډ پيښور

د کورقون نمبر : ۵۷۰۳۳۶۹

”دُعا“

دَ حَيَا د رنھا کانو ترجمانه
دَ پرونو پرا وُنو شگهيانه

دَ مغموم صاحب تياره تياره کاله کبني
يو چيوه ده خدا دِي تل لري رونبانه

سید صابر شاه صابر
برته کات

پروٹے

پہ جنازہ می سپین پروٹے خورد کری
زہ خو لہ کورہ جا پروٹی نہ حُم

زما د مینے قاتل گری سرتور
زہ پہ پروٹی ہر وخت سخ پتوم

د بید نامہ داغ بہ راپوری کوئی تا
پام چچی پروٹی لہ می لاس راؤنہ

کلہ می تور کلہ می سپین پروٹے
ستاد نظر نہ داسی خان پتوق

فہرست

صفحہ	یکے	شمار
۹	عبداللہ جان معوم پر پروئے	۱
۱۳	رابعہ ممتاز منہ	۲
۱۶	خانہ کعبہ (نظم)	۳
۱۸	حُم دمینی نہ نن (نعت)	۴
۲۰	د عوا لور (نظم)	۵
۲۳	بیا د او بنکو زور دے پیوس مہ کوہ (غزل)	۶
۲۵	پہ تورو نیو شیو کبئی دید نونہ ٹومرہ کپی (غزل)	۷
۲۵	راشہ اشنا عمری کم دے	۸
۲۶	دخیل کبی نصر کورونہ (نظم)	۹
۲۹	مشران (نظم)	۱۰
۳۰	زما زبہ ماتہ کاسہ دہ (غزل)	۱۱
۳۲	مخچی رانہ پست نہ کپی خطا نشی (غزل)	۱۲
۳۳	ستاد غمونو سرہ لوی کوم (//)	۱۳
۳۴	داستاد راتلو لاری کلبہ بی پی و پری رو بدی شی (غزل)	۱۴
۳۶	نوی دنیا (نظم)	۱۵
۳۸	ستاد مینی مشال لاس کبئی (غزل)	۱۶
۴۰	زبہ می ہر وختی و و بہ بی (غزل)	۱۷
۴۲	تمغہ امتیاز دی میارک شہ (نظم)	۱۸

۴۵	ننه به د باران نه د بلی نه د سیلی قیصی	۱۹
۴۶	خپل قسمت نه خبر نه وم (غزل)	۲۰
۴۸	قسمت (نظم)	۲۱
۵۰	خیالونه و سوسې (نظم)	۲۲
۵۳	تاله به لالیه په لیمو درشم (غزل)	۲۳
۵۴	کور د بیلتون خورشه دا ئې شخه او کوږه (غزل)	۲۴
۵۶	د کلو لخته	۲۵
۵۷	ماته نو په سترگو اشارو خبرې مه کوه	۲۶
۵۸	رور (نظم)	۲۷
۶۰	زړه ئې د د غوښې شخه دکانې نه نو جوړنه دے	۲۸
۶۱	ستاد مینې د درېو تکیو په قلا کښې یه ناسته (غزل)	۲۹
۶۲	د اختر ورځ (نظم)	۳۰
۶۳	سماينه ئې پکارده نور ئې هڅم نه دي پکار (غزل)	۳۱
۶۴	د آسمان لمنې سرې شوې (غزل)	۳۲
۶۶	په هرڅه به تېرېږي دنېک نو ا کمه دي نه وي	۳۳
۶۷	وارخطا وارخطا گورخم (غزل)	۳۴
۶۸	خپل خپلوان (نظم)	۳۵
۷۰	لوپسته	۳۶
۷۱	خط	۳۷
۷۲	د ژوند جو نگرې کښې ویرېږمه زه (غزل)	۳۸
۷۴	زما د زړه په آینه کښې ته ئې	۳۹

٤٥	حُني خلق (نظم)	٤٠
٤٦	شته په سپر لي کښې وپر کلو ته شته د	٤١
٤٧	ته چې پکښې نه شي اشنا زه په خلقوڅه کوم	٤٢
٤٨	مور (نظم)	٤٣
٨١	د بنو دسر دپاسه (غزل)	٤٤
٨٢	نن د باران شپه روږده شوه چوپړي (غزل)	٤٥
٨٣	بنه اخلاق (نظم)	٤٦
٨٤	په ليمو باندي راواوړي (غزل)	٤٧
٨٥	گيله دې په سر سترگو دې گيلې سره به گورو	٤٨
٨٦	ستامينه لاليه دروغ ژنه شوه (غزل)	٤٩
٨٧	لور (نظم)	٥٠
٩٠	شپه د انتظار (نظم)	٥١
٩٤	لوبه (نظم)	٥٢
٩٥	لوبه (نظم)	٥٣
٩٨	فرياد (نظم)	٥٤
١٠٠	شاهيت (نظم)	٥٥
١٠٣	يادونه اميدونه (نظم)	٥٦
١٠٤	پښتون (نظم)	٥٧
١٠٦	نصيحت (نظم)	٥٨
١٠٨	مينه چې پيدا شي فنا کړي نه (غزل)	٥٩
١٠٩	تاچې په سگو سگو کښې تېره کړه (غزل)	٦٠
١١٠	مينه (نظم)	٦١

۱۱۱	ستاد کبر انتها ده ته پوئے نه ئي (غزل)	۶۲
۱۱۲	دا چمن (نظم)	۶۳
۱۱۵	گيله (نظم)	۶۴
۱۱۸	بگاہ ئي د آسمان ستوري په چپه نوله شمېرل (غزل)	۶۵
۱۱۹	زوي مورته (نظم)	۶۶
۱۲۱	د ژوند په دې کتاب کښي نخبه کوم يو حائ کښي کېن دم	۶۷
۱۲۲	نيره ستاد ميني دهر چانه زه پشومه (غزل)	۶۸
۱۲۳	په هر طرف چي ئي نوزه به ستا دلاس هماسم (غزل)	۶۹
۱۲۴	نواره زندگي شوه په غمونو په فکرونو (غزل)	۷۰

”پروئے“

درابعه ممتاز د شاعري دويم ڪتاب ”پروئے“ ساسو

په وړاندي دے - حقيقت دادے چي د ممتاز د ”سپيلني“
ڪتاب شاعري ڪه هرثو فني ڪمزوري لري خو دي خبري نه
انکار نه شي ڪيدے چي لوستونکو د فني ڪمزور و باوجود د
سپيلني شاعري ڊ پرہ خو بنه ڪره (و ڪتاب چي) په ڊ پرہ مينه
واخستو او وې لوستو - درابعه ممتاز دويم ڪتاب ”پروئے“
لکه چي دنوم او چاپ په لحاظ نٿکے دے - دغسې چي شاعري
هم نٿکې ده - زما په خيال چي دي ڪتاب ڪنبي شاعري د
لوستونکو د اعتراض ڊ پر خيال ساتلے دے او ڪوشش چي
ڪرے دے چي هريو شعر دي په ناپ تول پوره وي -

د ”پروئي“ شاعري په هر لحاظ سره د ”سپيلني“

د شاعري په مقابله ڪنبي په ناپ تول پوره ده - په غزلونو
ڪنبي نوي خيالات - نوي جذبات رونوي استعارې استعمال
ڪرے نوي دي او ڪوشش په ڪنبي داشوے دے چي د
”پروئي“ په شاعري ڪنبي جدت راپيدا شي - او رابعه
ممتاز په ڀيل دي مقصد ڪنبي تر ڊ پرہ حده پوري ڪاميابه
شوي ده - د جدت سره سره د پښتني ماحول خيال هم

ساتلے شوے دے - د مثال پدے طرہ، دا شعر ونه به ئي وا خلو -

چي لور دېوال ته خپي فونبکا پښي به دلري

پد دي پښتو دېوالونو دراز خبري نبي شي

يا

د مينې سوال جواب چي د دېوال د پاسه (وشي)

کد خبر وي که کچه وي دېوالونو شموره نوند کوي

دېوالونو د پښتني کلچر يو اهم جز دے او بيا کچه دېوالونه

خو د پښتونخوا د لارو کوڅو اصلي نقشه راکاښي -

ممتاز په خپلي شاعري کښي د پښتو ژبي دود دستور او د

لفظونو د استعمال د پرخيال ساتل دے (وژما پد خيال چي دا د

دي خبري ثبوت دے. چي د "سپېلني" نه پس شاعري کوشش

کړه دے چي د پروني شاعري د فن هغه ټولې تقاضې پوره

کوي چي د کومو په حقله به اکثر د لوستونکو دا اعتراض

کولو چي د سپېلني شاعري کښي فني کمزوري دي -

ژما پد خيال چي د "پروني" په لوستر به د لوستونکو

دا کيله تر د پرد حده پوري ورکد شي دلته به زه د لوستونکو

د تسلي د پاره درابعه ممتاز د مختلفو غزلونو نه يو شو

شعر ونه پېش کوم -

۱- - دامه وريه چي زه ستا په خبر ونه پوهېم

پد تته تته شربه دا راز ونه شموره نوند کوي

۲- د جوتنگري لوگے بنہ دے
زہ ٲي اوشکو سرہ مل کيہ
معدوتہ بہ زہ شدہ کيہم
چي زہ يم پکني پر پشانه

۳- د بنگر و شرنگا چي اوري
د سگو چي خبر نہ شو
آ زما سادہ جانان چي
پد کوم جھانا کني اوسيري

۴- ما پد گودر چک منگے بيا کيسو دو
ستاد شملي ول راتہ بنکار بي نہ
دغزل نہ پس د ممتاز د نظم پد ميدان کني تگ ہم د دي
د شاعري د پونج والي دليل ورکوي - حقيقت دادے چي حني
حني نظمرتہ نو دخيال تو او جذباتو پد لحاظ زہ شاہکار
گنيم - لکے " لوپتيد " " بنتون " " قسمت "

د نچس کلي خري کورونہ او داسي نور چ پر نظمونہ چي
کو شاعرانو بد دا مونسوعات چپر لي ويا - بھر حال درابعہ
ممتاز دويم کتاب " پروتے " ستاسوپد بکني دے او
ورسہ د نچس دريم کتاب " گلونہ پانچي پانچي " د چر

زر د چاپ کولو اراده هم لري - خدا ته دې اوکړي چې د
رابعه همتان دريم کتاب هم دې پر زر چاپ شي او د
پښتو په شاعرۍ کې د يو بل نوي کتاب اضافه اوشي
والسلام

عبدالله جان مغموم

منڻ

ما ڇي خپل اوائلي ڪتاب ”سپڻي“ ڇاپ ڪولو نو دا
 اُميد ڀانه و ڇي ڀنڀانڊ رونهه خو پند ڇي به زما د ڪتاب سره
 دومره مينه اوکري - نوزه د پڻتو روڻو تو پند و ڇڀه منڻه
 ڪوم ڇي روڻو عموماً اوڻو پند و خسراً زما ڪتاب پد ڇڀه
 مينه واخستو او وڃي لوستو او زما دومره حوصله افزائي ڇي
 اوکري ڇي نڻ داد ڇي زه خپل دويم ڪتاب ”پروني“ پد ڇي ڇاڇ
 ڇاپ ڪوم ڇي روڻهه خو پند ڇي به د ”پروني“ سره هم دومره
 مينه اوکري لکه ٿومره ڇي ڇي د ”سپڻي“ سره ڪڙي وه -
 او زه بد دڍي جوگه شم ڇي خپل دريم ڪتاب ”گلونه پانهي
 پانهي“ ڇاپ ڪولو ته ملا او ترم -

زما دا وٺي ڪتاب ”سپڻي“ پد لوستو نڪو ڪڻي د
 تو پند و شمڻي زيات و او زما پنه خيال ڇي په دغه ڪتاب
 ڪڻي زما زياته شاعري د ٿو پند و ميان و سره د تڙلو
 مسئلو او ڪشالو په حقد و نه تو ڏک پد ڪڻي شمڻي ڪڻي تو پند و
 ڪتاب واخستو او وڃي لوستو او په دڍي رنگ ڇي د ڪتاب
 عزت افزائي او زما حوصله افزائي اوکري د ”سپڻي“ د شاعر
 په حقد ڪڻي روڻو دا راڻي ٿر ڪنده ڪڙي ده ڇي ڪڻي شعرو

د فن تقاضې نه پوره کوي. نو ما دې روڼو ته دا دليل وړاند
 کړه وچې زه د شعر د فنې تقاضونه زيات مقصد له اهميت
 وړکوم په دې وجه چې فنې کمزور ته زيات خيال نه و
 ورکړه. کېدای شي چې اعتراض کونکو روڼو زما دا دليل نه
 وي خو بن کړه نو په دې وجه دې حل د "پروڼي" په
 شاعرۍ کې چې د مقصد سره سره د فنې تقاضو هم خيال
 ساتل دس او طمع لوم چې د لوستونکو دا گيله به ورکه
 شي "پرونه" هم زما غزلونو او نظمونو مجموعه ده -
 په نظمونو کې زما خوښ موضوعات کله کور - نغره
 او جارگه دي - او يا چې لور، مور، مور او زامن دي - په
 اکثر و نظمونو کې ما دغه کردارونه د موقعي په مناسبت
 سره ستايلي يا کړلي دي - نو ستاينه په کې زيات او
 غندنه په کې کمه ده -

ما په خپله شاعرۍ کې مينې له اهميت وکړه
 دس او کوشش چې کړه دس (هغه د پير گوهر يو نظم
 دس) زه غواړم چې قبوله دنيا مينه مينه شي " چې
 د مينې پېغام هرچاته اورسوم او دهر لوستونکي په
 زړه کې د مينې دا پېغام ځاې او نيسي -

د لوستو ځاې نه دا طمع لوم چې پښتانه روڼه
 خوښې به د "پروڼي" سره هم دومره مينه او کړي لکه
 چې د "سپلني" کتاب سره کې کړې ده او زما به دومره

حوصله افزائی او کوئی چچی خیل دریم کتاب " گلونه
پانہی پانہی " ہم در توره چاپ کویم -
انشاء الله

رابعه ممتاز

خانه کعبه

دائله کورې تاوېم له تا
خانه کعبه پي زارېم له تا

دائله کوره ارمان مي ته وي
اودخون زړگي درمان مي ته وي

لکه گل هسې غوړېم په تا
دائله کورې تاوېم له تا

دائله کوره سودا مي ډېره
درنه تاوېم کناه مي ډېره

لکه دشعې ژړېم په تا
دائله کورې تاوېم له تا

دائله کوره عزت دي ډېر دے
په ټول جهان کني شهرت دي ډېر دے

لڪه ڊپرڻي وريڻم پيءُ تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

ارمان ۾ نشته ڊڊي نه سڀوا
چي بس راحمه مڪي ته بيابيا

چي هر چڪر کڻي ڄا وريڻم له تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

بنار ڊمڪي به هڀرومه ڄنگه
دا باقي ڙوند به ٿڀرومه ڄنگه

ممتاز به ڄنگه صبريڻم له تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

نعت

د مدینې منورې نه درخصتی په وخت

حَمْدِ مَدِينِ نَهْن

داسې راتګ ښکاري زړه ې بیل شو د سینې نه نن
حَمْدِ مَدِينِ نَهْن

ثومره موده ما په دغه طمعه تېره کړې وه
شپه ورځ ې یو کړې وه
ډېره وار خطاشوم چې خبرشوم دې نېټې نه نن
حَمْدِ مَدِينِ نَهْن

زه خو د مودو نه دراتلو په طمعه ناسته وم
هر غم نه زه خلاصه وم
څنگه به ځان صبر کړم د دې خوږې قصې نه نن
حَمْدِ مَدِينِ نَهْن

ما خود نبي ^{صلی اللہ علیہ وسلم} دربار کبني لڻ ۽ ورڃي ٿي ڪري
ٿو ورڃي ۽ ٿي ڪري
داسي رات بشاري ٿي ڪم ڏي ڇڏي نه ٿي
ڪم ڏي ڇڏي نه ٿي

ما ۽ ٻي نبي ^{صلی اللہ علیہ وسلم} به ڏي ڪم ڏي ڇڏي نه ٿي
ڪم ڏي ڇڏي نه ٿي
ڪم ڏي ڇڏي نه ٿي

دَحْوَا لَوْر

ستالقب دَ فرشتو د دے
پنه جنت کنيې ته پېدا ۱ ۱
ته نحو اهش د بيا بادم وې
په نامه باندي حوا ۱ ۱

ستا د پينو لاندې جنت د دے
نيک اولاد له لوء نعت د دے
ته ريشتيا چي چي بها ۱ ۱
په نامه باندي حوا ۱ ۱

که ته لورې نور حمت ۱ ۱
که ته خورې نور احت ۱ ۱
د خاوند د کور رنبا ۱ ۱
په نامه باندي حوا ۱ ۱

دنجیل کور ۾ ٿو کيڏاره
د ڀڄو ۾ ته غمخواره
هر ٻيچي باندې قدر ۾
په نامه باندې حوا ۾

د انسانن په تخليق کيڻي
هان سره کوي خدا ۾ شامله
په رضا خدا ۾ رضا ۾
په نامه باندې حوا ۾

چي ستا کور پرې آباديڻي
مال اوسردي کي زار ٻيڻي
ته د صبر انتها ۾
په نامه باندې حوا ۾

هغه کور گل و گلزار شي
چي ستا په کيڻي روزگار شي
ته د خوب زيرکي شفا ۾
په نامه باندې حوا ۾

هره سخته تپروي ته
نور تپد کور ابادوي ته
ته د صير انتها ئي
په نامه باندې خوا ئي

د کور پچې خه بامېر وي
که هر شومره په تا ډېروي
په خدا ئي ته بنگلا ئي
په نامه باندې خوا ئي

په تخليق کبې د انسان
خدائے ستا واغت امتحان
په رضا د خدائے رضا ئي
په نامه باندې خوا ئي

ممتاز داسې کار اونه شي
ستا نامه بيد نامه نه شي
ته ساده د دې دنيا ئي
په نامه باندې خوا ئي

خان ساته له هره توره د دنيا د هر پېغوره
همسې وې وړ خطا ئي په نامه باندې خوا ئي

بیا د اوبشکو زوردے ٲیوس مه کوه
وران ٲی ذریه کوردے ٲیوس مه کوه

ٲول بدن لوکے شولمه نه شو مه
دالاحتکه اوردے ٲیوس مه کوه

ته ٲی ٲی ٲی بکا سیا کتوله تلی
هغه محفل خوردے ٲیوس مه کوه

سترگی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
ورک دکو خوردے ٲیوس مه کوه

مه کوه ممتاز ٲی بیا مه کوه
هرشوک ٲی مروردے ٲیوس مه کوه

24

په تورو نیمو شپو کې دینو نه شو مره خوښ کړي
یو بل سره چې اوشی. - اولونو نه شو مره خوښ کړي

د امة وایه چې ستا په دې خبرو زه پوې نه شوم
په تمه پمته ژبه بیانونه شو مره خوښ کړي

د مینې سوال جواب چې د یو بل سره پرې اوشی
که خبر دي که کچه دي د پوښو نه شو مره خوښ کړي

زموږ د صحبت قصه هم دلته نن پوره شه
زه ستا یم ته زما دې دا قولونه شو مره خوښ کړي

ارمان چې هغه تیر ساعت نو بیا په بېرته راشی
د مینې د کتاب زاپه با بونه شو مره خوښ کړي

ممتاز په صحبت کې تانه روستو پاتې نه شي
راخه د وفالار کې مزلونه شو مره خوښ کړي

راشه آشنا عمر مڇي ڪم ڏي رهه
ڌڙو ڏيئا ڪيئي مڇي توڙي ڏي رهه

ما جو ڇل ڌڙو ڀه ٿي سڻو اوڏو ڪرو
جو ڀه ڌڙو دسترگو نم ڏي رهه

نن چي مڻڪي رات لڙو وريه شوڀي
ڏي ڏي ڏي مڇي جوڙي سم ڏي رهه

آسمان ڪيئي ستوري ڀه ڏي ڏي شوڻو
ڌڙو ڀه ڌڙو ڪيئي جو ماتم ڏي رهه

مٿان ڌڙو مڇي ڀه سڻو اوڏو شو
ڏي ڏي ڏي مڇي لڙو ڏي رهه

دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ

ننڍي بيا پيه زرهه وريبي ، دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ
هغه گهري وڏي لاري ، هغه برڪوز مالتونڊ

ادبر دامن پيه خواڪي ، مونڙه لوڀي به ڪوڀي
نه پيه مونڙه ڇا اواز وه ، نه زمونڙه ڇا خاڪار وه

مور وپلار به ٽپوس نڪرو ، ڇي ته ڪوم هڻي وڻي ولاڙه
داجمات ديه ڪه جرهه وه ، چلن لارهه ده ڪه سارهه

هريو ڪورڪي به ماما وه ، هريو ڪورڪي به بيو وه
داهول ڪلهي بيو ڪور وه ، داهول ڪلهي رور وخور وه

ڪه به ڇا ڪره بنادي وه ، داهول ڪلهي خوشحالي وه
ڪه به ڇا ڪره خه غم وه ، هريو ڪس به سترگي نم وه

ڪه به جنگ وه ڪه جهگهه ، يابه بل خه منله وه
مشران به ٽول راهول شو ، دهغو به فيصله وه

کشان به ٻي ملامت ڪرڻ ، پوي به ئي دوي به هر صورت ڪرڻ
روغن جو ڀرڻ به زراوشوڻ ، دشمني به پاڻي نه ڏيڻ

مسافر ڪه به ٿوڪ راغلو ، ڇي به ئي کلي کڻي خپل ٿوڪ
ڊڄري ٿيوس به ئي اوکرو ، بيا به هلته کڻي ميلهه وه

دهر ڇا به دغه فرض وه ، ڇي دے اوڻ ڇا ٿي نه ڏي
ڪڏه ڏي پيان اوکڻ شملِي وي ، ميلمستيا ڏي دڏڪ اوشي

کله کله به ٻي پلار هم ، کورتنه راغلو پڻ تلوار هم
ڇي جمات کڻي مسافر دے ، ڇي راغلو د سفر دے

بندوبست دڙو دے اوکري ، خه پاخه ڪري خه ٿوڏ ڪري
گوري اوڻ ڇا ٿي نه ڏي ، زمونن کله به ئي خوڻن نستي

نڪ ڪوربه خفه ڪڍ لو ، نه ميلمه به شرم ڏلو
ڊڙو مينه ڊڙو عزت وه ، د خلوص نه ڊڪ آفت وه

نن ٻي بيا پڻ زريه ڏيڻي
د خپل کلي خه ڪوروننه

زما هغه وخت ياديني ، هغه خلق مي ياديني
هغه خلق چرته لارل ، هاغه خر کورون دوران شول

خهٔ بنگلي شوي خهٔ کورونہ ، د بخو خينتو برجوتہ
آکچہ لاري بخي شوي ، دهر چا بيلى کوخي شوي

ديوبل نہ خان اونغاري ، خيل غمخوران له ژاري
دهر چا شوچ پر کاروتہ ، دهر چا شوييل کورونہ

نۂ دور خور محبت شته ، نۂ ديلار مورخه عزت شته
په نفرت هر چاته گوري ، دهر چانه دوي مرروي

هر يوکس دبل نہ تنگ دے ، خيل پردي سره پنه جنگ دے
زما دوي ته زرهٔ تنگيري ، زما خيل کله ياديني

زما هغه وخت ياديني ، زما هاغه خلق ياديني
خدایه داخنکه ژوندون دے ، هر يوکس دخان نہ تنگ دے

دمتاز داسي خان حاني شوه

پهٔ ژراهم سود نهٔ کييري

نن مي بيا پهٔ زرهٔ ورييري

دخيل کلي خري کورونہ

مشران

پي زمونڙه مشران وو هغه خه شو
ددي کلي پي زبرگان وو هغه خه شو

پي بي شانده مينه ئي مونڙ سره کوله
پي په مونڙه به ډرگران وو هغه خه شو

مسلي جي به ئي زموښه حل کولي
نن هرکار ته مونڙ حيران يو هغه خه شو

پي دهر غريب ډپاره مور و پلار وو
پي د ټول کلي خيلوان وو هغه خه شو

مستان مونڙ به چاله خه تسلي و رکرو
مونڙ پخيله ډر پرديستان يو هغه خه شو

30

زما زبہٴ ماتہ کاسہ دہ
پرچی لور پہ لور ٿوڇي دي

د دردوتو د غمونو
خهٴ غمڻي شان قصي دي
کله صبر کله اويني کي
ننداره د زبہٴ گو مه

خهٴ پرېشانه دي ونٿونه
خهٴ پرېشانه وڃي شي دي

دا د اويني کو سڀا بونه
حوصلي به ٿي لاهو کڙي

په علاج ٿي نه پوهين م
د ژوند سختي مرحلي دي

31

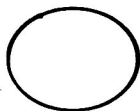
ستاد مینې مثال لاس کبې
په تیرو کبې یم روانه

تایه کوم خائے کبې پېدا کرم
اے زما خوبه جانا منه

خائے دزرونو خبردار دے
ته ددی نه خبر نه ئی

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

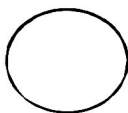
دجبونگری لوپی بنه دے
زه ئی اوینکو سره مل کرم

خچي رانه پٽ نه ڪوي خطائشي
مرهه به شم دغمه بي وفا نشي

تڪ خوزما زرهه ئي زما مينه ئي
پام ڪوهه جانيه دبل چا نشي

ستا په وعده ويا دلته راغليم
هسي نه پرون پشاني رانشي

ستاد غمونو سره لوي کوم
مرا وو کلونو سره لوي کوم

ستا دراتلو په انتظار کيني کله
د پرو فکرونو سره لوي کوم

بي د غمونو چي نور هڅه نه لري
داسي بختونو سره لوي کوم

د خپل زړگي د تسلي دپاره
تېرو وختونو سره لوي کوم

د بيلتانه په تورو شو کيني ممتاز
د زړه زخمونو سره لوي کوم

34

داستا دراتلولاڙي ڪلڪ ٻنهي ڇڙي اوڀر ڏي شي
ڇي نه ڏي سوال جواب وي نه راتنگ ڏي بيا ڀڏي شي

داختله محبت ڏي ٻول نما ڊپاره خواست دے
اول ڏي خدائے نه عوارم بياره بار باند ڏي جهر ڳي شي

زہ جواب درپسي نڪرم ، جانيه خيله راشه
زڙه ڏي تانه گيله من ڏي چور ڳي ڏي ڪيلي شي

ڇي لوڙ ڊيوال ته خيڙي نو بڪار پير تي به دلري
ڀه ڏي چيتو ڊيوالونق دراز خيڙي ٻني شي

ماڻه ڇي دمودو گيلي پٽيله ڪرو هواري
ڇي خدا خدا ڏون شي رنگيني ورجي شي شي

دا ساخفگان په هائے دے، خوز ما به هم برن اواري
ڇي ته راشي زما خواله نو ياري دي گيلي شي؟

ممتاز درته دانگ وائي راڇي صلح او ڪرو
ستامينه سيلاندرده په هر بنگي مح لسي شي

نوې دنيا

راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بڼه دنيا جوړه کړو

دې دنيا کې هېڅ نشته غموږ دې فکرونه دي
دې دنيا کې هېڅ نشته دردونه تکليفونه دي

دلته مينه نشته خدايکو خوشي هوسونه دي
دلته مينه نشته دلته خوشي مطلبونه دي

دلته څوک د مينې اصليت نه هم خبر نه دي
دا خوځناور دي ته به وي هېر و بشرنه دي

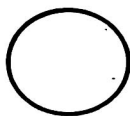
راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بيله دنيا جوړه کړو

يوه داسې دنيا چي پکښې د واره زړونه يوشي
يوه داسې دنيا چي پکښې دوه روحونه يوشي

هلته کښې به ته اوزه ديوبل ځني قربان شو
هلته کښې به مونږه دخپل خون زړونو درمان شو

راځه ممتاز چي د واره يوه تمې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه ښکلې دنيا جوړه کړو

38

ستاد مینې مثال لاس کښې
په تیرو کښې یم روانه

تایه کوم خائے کښې پیدا کوم
اے زما خوبه جاتانه

خائے دزرونو خبردار دے
ته ددی نه خبر نه ئی

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

دحبونگرې لوږې بنه دے
زه ئی اوښکو سره مل کوم

محلونہ بہ زہ خہ کرم
چی زہ یم پکینی پرہستانہ

ممتاز ستا نصیب خراب دے
کہ تہ فکر ورہ اوکری

خپل جانان دی تپوس نہ کری
گیلہ مہ کرہ دبل چانہ

*

ذره ٻي هر وختي ڇو بيڙي
هڻج علاج ٿي نه ٺڪاريڙي

ڊي خيل ٿوند ته ٻيم حيرانه
ڇي په ڇه سخته ٽيريڙي

ٺاڪوڊي ڊي ڇي راياد ڪرم
دباران په شاني ٿارم

د غمون په مگرداب ڪنڀي
مي ڏوند ڪشتم تاويڙي

ٻي ڇي او ٻي قدري خو
اوس د خلقو ڪاروبار شو

د دنیا په دې بازار کېږي
اوس هم د سودا خوځيږي

ستا یادونه زما زړه کېږي
و آسمان له ستورو ډېر دي

ته خبر نه یې جانيه
زما زړه ژوره خوبديږي.

ممتان ټوله دنیا چاڼ کړه
یو همدرد یې پیدا نه کړو

چې غمونه ترېنه واخلي
داسې ټوک نه پیدا کېږي

تمغہ امتیاز دِ مبارک شہ

خیل خاوند عبد جہا مغموں تہ د تمغہ امتیاز یہ اہستو
— عقیدت پرزوںی — (مستان)

اے دلور ہمت انسانہ
ستا ہمت تہ ہی سلام دے

اے پہ ہر چیا مہربانہ
ستا عظمت تہ ہی سلام دے

تہ پہ کلی پہ وطن کینی
چی پہ بنہ نامہ یاد بڑی

کہ دے دور کہ دے تریوردے
تہ دہر چا پکار بڑی

تہُ دڪوڀي خاورڀي جوڀي
تا کڀي ڪبر غرور نشته

په دشتيا چي فرسته ڀي
ستا ڪتو کڀي ضرر نشته

چي هر ڪا ڪڀي ته نڀا دشوي
په تا فضل دالله دے

مبارڪ شه سلامت شه
دا آوز له هري خوا دے

زڪ غازی، شعیب ته ڪورم
خوشحالی نه په خندا دي

چي ضياء ڀي هم ڪورنل شو
نعمتونه دالله دي

شکر او باسمه چ پرزۀ
خدايے تعالیٰ تہ پہ سجده شم

پول غمونه رانہ ہرشی
پہ اللہ اللہ اختہ شم

نوشحالی دی خدائے نصیب کرہ
اے زما د ژوند ملگریہ

مبارک شہ مبارک شہ
دمتار د سر ټیگریہ

خونديو روښو او چچوتہ
دا اعزاز دی مبارک شہ

تہ لائق ددی اعزاز وی
دا امتیاز دی مبارک شہ

نه به د باران نه د ږلمې نه د سيلې قيصې
مانه به ته نکرې اے آشنا ډېې وسې قيصې

زه به ستا خبرو ته بگاڼه صبا غونډ غونډ شمه
ته که پکښې نه کوې آشنا چرې پر دې قيصې

ماسره خوشه ورځې دا غم ډاډ لالیه چې
هسې نه ټوک او کړي ستا زما د آشنا یې قيصې

يوځلې په مونږ که هغه تېر وختونه بيا راشي
اوبه کړو يوبل ته د خوانی ادد مستې قيصې

مينه نوسور اور ډسري لېږي دي زه یې اوسومه
ماسره خو نشته د خندا او خوشحالی قيصې

نن که چرې ژوند وه دهغه وعدا رشتيا شوله
اوبه کړي مټان ته خو د ميني پخوانی قيصې

خپل قسمت نه خير نه دُم
چي به داسې خراب هم وي

چي آشنا به جدا کيږي
ژوند به داسې عذاب هم وي

که په لنډو لارو لار شپي
نومرل ته نه دسږن ږي

د پټو ږولو په لار کښي
لختي هم وي اعراب هم وي

ستاد پير به کار اونه کړي
د تقدیر مالک نو هم شته

د تندی ذکرینو خان له
یو چور شوے کتاب هم وي

د خدائے و رکړه چې بها ده
ممتاز شک پکښې اونډه کړې

د غریب عاجز ناداره
په تندی کښې محراب هم وي

توگل په الله اوکړه
داروان شه د زړه سره

په دې تکو تورو شپو کښې
خلید ونکه مهتاب هم وي

قسبت

هغه پيغله ڇي ډېره موده د يو په نامه ناسته ده - او بيا
بل ته ورترغاره کړې شوه - (ممتاز)

ستا په نامه ناسته اوس د بل شومه
زه دکه کورې ادل بدل شومه

اوسوزه قسمت د لوبو اوسوزه
څنگه رنگ په رنگ خاورې نجل شومه

زه پټه لومې پټه مېسه شومه
زه ڇي د نصيب په اورجل بل شومه

تخت او تخت خود ورپه د خدایه لاکټي دي
ستره ددي ژوند د سخت مزل شومه

هره یوه ډرز د بېلې سخته وي
پانې پانې زه کله دکل شومه

گرځم په خيالونو په سوچونو کېتې
څنگه ناخبره زه د بل شومه

کوبې د قسمت ممتاز وراينې نه
شومه زه واده خوپه کوم چل شومه

خیالونہ وسوسہ

سیم پہ کومہ ہوا مستہ
زرہ پہ کوم خیال کبھی روانہ

»نیاپہ» پی بازار کبھی
ناخبرہ» خپل حاستہ

ماوہی پی تل خوانی بہ وی
پہ رنگ رنگ خوشالی بہ وی

نہ بہ غم نہ بہ فویا» وی
هریوکس بہ پہ زرہ بنا» وی

مور پلار به وي خپلوان به وي
خوابه ښکلي دوستان به وي

هم به کور هم به مالت وي
ډېر به مينه محبت وي

نوچي رودو دخت تير يري
نوغونه يي وير يري

نه يي پلار اونه يي مور شته
نه يي دور شته نه يي خورشته

خوښه يي روڼه يي جدا دي
هغوئې ټول د بلبل چا دي

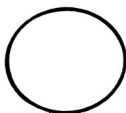
تصوړ کښي يي گرځي يري
د بابا کور يي ياد يري

په خوبو خو کښي يي راشي
په ژړا يي شپه سبا شي

دې نه پس به خه رنھا شي
دې نه پس به خه ښکلا شي

اوس دمرگ راسره غم دے
اوس مي خدايکو عمر کم دے

ممتان خدائے دي عفه اوکړي
اوس خوهر وخت دا دعا کوم

تاله به لاليه په ليمو درشم
تاله به په غنوپه اغزو درشم

ته د اختر مياشتې بختورې ته
ستا کتوله زه به په يلو درشم

ماته پخواني خبرې مه يادو
زه به هم بيا جانه په گيلو درشم

ستا خفگان چې ياد کړمه پښېمانه شم
زه به اوس لاليه په جرگو درشم

خان به په پروفې کښې راپټ کړمه
زه به دې ديدن له په پر دو درشم

تاسره ممتان چې وعده کړې ده
تاله به د غنوپه چچو درشم

کور د بیلتون خورشه دای خه اوکړه
اوس پی دے دنیا کښې زړه لگین یې نه

زه دې په دیدن پسی رنخوره شوم
ستا دراتلو لارده چې لنډیز یې نه

راشه داختر ورځ به رنگینه شي
بې له تانه زړه یې خوشحالین یې نه

ماله چې راچې نوپه رحما راشه
تکو تورو شوکتی دیدن کین یې نه

ما په گودر ډک منگه بیا کښودو
ستا دشملې ول راته بشکارین یې نه

ستنا زما خبري ڏي اوري راوري
ويمه جي ريار ڏي حصارين نه

زه به ڊاگيلڪ درته بل وقت اوکرم
خدا ٿيو پڻ ڪيلو شوڪ خوشحالين نه

ماسم ڊما بنامه اوريبل خور ڪرلو
راشه پڻ تيار ڪئي شوڪ بنڪارين نه

ڪله وڃي ڊرحم اوڪله نه ڊرحم
بنه شوه جي ممتار لپوني ڪين نه

دَکَلو لختہ

پہ لارہ جی ٿولہ دپیربی کنہ
پہغلہ یواچی دہ ویربی کنہ

جانہ ڳی سترگی نہ او چتی
مرگی تہ گوری چی شرمیری کنہ

د تود اوریل گلان جی پتہ کرہ دو رو
د روہو خور دہ بد نامیری کنہ

پہ پیستو لچو جی بنگری مزہ کہ
دَکَلو لختہ دہ ماتیری کنہ

پرونے جی تاؤ کرو لہ لُحان نہ ممتان
کلی دہ پامنو کتی پتیری کنہ

ماتہ تو پئے سترگو اشارو خبرې مکوه
ماتہ دچا مخکني دگيلو خبرې مکوه

هرخه چي ته واي راته اووايه پئه داکه نن
بيا راته پئه لارو پئه کوخو خبرې مکوه

ستازمادوزهار د خان پئه دي باندي لږ پوي کړه ته
ماسره د خلقو د جرگو خبرې مکوه

اووايه پئه داکه نن چي هرخه ستا پئه زه کني دي
بياد بچوسو لاندي داوږو خبرې مکوه

ژوند خو زمانيل د مے پئه نېته باندي به ختم شي
ماتہ ددعا او دخپرو خبرې مکوه

زه د ممتاز مخکني پئه شېو شېو ژر لے شم
ماتہ دسلگو داسو پاو خبرې مکوه

دور

دازما دسترگو تور دے
دازما دابسی زوئی دے

پئے آبار دبا با کور دے دازما دینئی رور دے
ما به غبن کینی لو بولو، ما به هر خائے گر خولو

دازما دزرهٔ به کور دے
دازما دمیبئی رور دے

چرتہ دے خوشحال دلو، ما به هلته رسولو
پئے دنها پی دمور کور دے، دازما دینئی رور دے

دے چی لوئی شولو عاقل شو
نو زما حق کینی جاہل شو

اوس زمانه ئي زره تور دے
دازما دميني دور دے

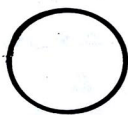
زماهم ترې زره خفه شو دگپي نرپس گيله شو
چي بي وچي دے مرور دے، دازما دميني دور دے

دور دخور لويه اسره وي
چل تهر کيني بے دازه وي

پک اباد دبابا کور دے
دازما دميني دور دے

چي پک يو غن کيني لوئي شوي
هغه کله جدا شوي

دشطان هسي مخ تور دے
دازما دميني دور دے

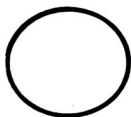
زرڳا ٻي دے دعوڻي خه ڊکائي نه خو جو پنه دے
ستا غونو دل ڪرو اے لاليه نور د زورنه دے

ته خو زما ژوند ٿي زما زرڳا ٿي زما مينه ٿي
خه واپي زرڳيه زرڳا ٿي تانه خدا ٿيگه توره دے

ڪله ڇي ٻي ياد شي تو ٻي اوبسڪي ٻي له سترگو ٿي
ما به به ڏي پوي ڪري ستا پيه سينه کني نواورنه دے

ته ڇي چرته خوڻي ٿي زه به عمر تهر وم هله
زه به ستا رضا ڪرم جانردي کيتي خه پيغور نه دے

ته ڇي دستان سره د ٿول عمر لوڻونه ڪري
دادنيا فاني ده دلته ٿول عمر له ڪور نه دے

ستا د مینې > دریو پټکوپه قلا، کټي یمه ناسته
شپه ورز پکټي تېر و مه > پردی خور نه یمه خلاصه

د آسما ستور و نه کورم، ستا په کټه به دوی پړیږیږی
جانم نوم ژر بختور دی، درته گوري بی وسواسه

ته چی کوم وطن کټي اوسې زما زړه به تاسره وی
ژوندی تاسره تړی ستا زما مینه ده راسته

ما د زړه کچکول کټي ایښي ستا د مینې خیر اتونه
بڼه کززان په زما کیږی کټی ناسته که هم ملاسه

په سینته باندي به درشم ستا مقام که را معلوم شو
د ممتان > و مره همت شته هسی نه چی ده ناراسته

دَاخْتَرُورْخُ

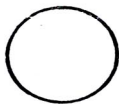
دا چي دي خُلي اختر وە ثومرە بنه وە
چي راغلي مي دلبر وە ثومرە بنه وە

ما دژوند خوانه په واره قربان کړي
شپه شوقدر ورخُ اختر وە ثومرە بنه وە

مسافر اشنا چي راغلو زه داچه وم
که به کورکه به بهر وە ثومرە بنه وە

ما په لپو به منگه راډکولو
دې چي ناست به په گودر وە ثومرە بنه وە

دممتاز لاس به يي نيولې وە په مينه
ثومرە بنکله مانیکر وە ثومرە بنه وە

ستامینه می پکارده نور می هنج نه دی پکار
دنیا دی ستانصیب شی زمانشته په شه کار

بپگاه می د آسمان ستوری په چپه نوله شمیرل
مطلب می بل شه نه و و مه ستا په انتظار

هر شه رقیب وایی زه له تا کله صبرین م
بس ته می د زره سر می نور په چا نه کوم اتبار

د مینې په یا غچه کینې می یوکل په تخینه کړه
بدوم به می په اوریل کینې یا جوړوم به ترپنه هار

ستامینه هم تازخیل ژوند باند می سوما کړه
یوتنه زما پکار می نور می هنج نه دی پکار

د آسمان لمنې سرې شوې
د ماښام تېرې خورېږي

ستا په طمعه یمه ناسته
شپه به خه رنگې تېرېږي

د راتلو تکل دې اوکړه
چې وعده دې هېره نه شي

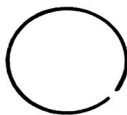
بې له تا د زرگي سره
په ماخدا اېگو شه چل کېږي

د سحر نه تر ماښامه
زما دغه بس یو غم وي

هسي نه جي لوظه نه شي
ستا اقرار دروغ بنڪارينِي

دممَٽار به ٿومره ٿونڊ وي
پڇي ستا نور انٽطار اوکڙي

بس اوس خيل وطن ته راشه
زريه هِي تاپسي شوکڙي

په هرڅه به تېرېږي - دنېک نو اکه دې نه وي
چې زړه دې پرې رغېږي - د اشناکې دې نه وي

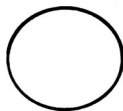
دا کور دې اے جانيه - تل په تا باندې آباد وي
چې ته پکښې گوځېږي - د دنياکې دې نه وي

باغونه سره کلونه دې همېش تر و تازه وي
بلبل دې په چغار وي - ديوراکې دې نه وي

دا ستوري د آسمان دې همېشه داسې پر قېڼي
باران دې درحمت وي - د بربېناکې دې نه وي

ما مه پرېږده يواځې اندېښنې رانه چاپېر شي
هرڅو که خالق ډېر وي - نو بس ستاکې دې نه وي

ممتاز د پښتني مېرمن - پروڼه بدنامه شه
که ځوانه که زړه وي - د حياکې دې نه وي

وارخطا وارخطا کرخم
سودائی شوم نہ پوہریم

تہ پتہ کومہ جہہ لاری
زہ پتہ تا پسی کرخمیم

ماپتہ دی خبرہ پوئی کرہ
دآلفت انجام بہ داوی

مینہ اوردے سورانکار دے
زہ شپہ ورخ پکنتی سوزریم

وم کلونو تہ پتہ طمعہ
دچمن ہی اییاری کرہ

ککل زمانصیب کنتی نشتہ
زہ پتہ دی بانڈی پوہریم

خيل خيلوان

راڻي خيلر خيلوانو ڀڄي نن ڊڀره مينه اوکڀو
مرگه نو راروان دے ارمانونه به بيا اوکڀو

ڀڄي ڌارو په يوبل پسڀي بيا روستو نو په خه
په ڌونډ به ټول يو خه شو ديد نونه به نه اوکڀو

هغه وراځي مسلي او قصي به کڀو راسهڀي
ڀڄي موږن په يو خه کڀي و لږ سوڀونه به په اوکڀو

منم ڀڄي شو گيلي به مو وي زرو نو کڀي يوبل ته
يو خه ڀڄي مخاخ شو نو کارونه به ټول نه کڀو

دا استاد زړه خبه ڀڄي زما دپاره مرگ وه
زما پوټه گيله ده نور جنگونه به په نه کڀو

را حئي چي بيايو حائے شو ديوييل سره په مينه
گيلې ماڅې به نه کړو و حوصلې به ډېرې او کړو

د ملک او قام د پاره د بنسټگري کار پکار د
چي ياد شو په دنيا کېنې تېس ونه به ډېر او کړو

مستان د پخوانو خلقو په څنگه بڼه مل و
اوبه په ډانگ بيلينې نه ، نعره به دغه او کړو

لوپتہ

تہ چي پٽ سر لوپتہ و اچي ڊبره بنه بنڪارين
پنٽي پيغلي دحيا يوه بتوتہ بنڪارين

دينگرو ڊڪ لاس چي اوچت ڪري سردِي پتہ ڪري کلي
الله گواهه دے ماتہ سمہ فرشتہ بنڪارين

ديلار پٽ محکني چي گرڇبري لکه حوره چي چي
چي سردِي پتہ وي ڏرونوا کيني گلدستہ بنڪارين

دالوپتہ خوستا د سردا خه له گوري ورته
په سرِي و اچو چي بنه پتہ په پرده بنڪارين

شرم حيا دي ستا پتہ ختہ کيني اخلي وي بس
په دي خويونو به هر چا ته نه ڏرنه بنڪارين

په سردِي و اچو لوپتہ خان پکيني پتہ ڪره کلي
ممتاز درزار شه گوره ٿومره خو خسته بنڪارين

خط

ماتہ دے پہ خط کبھی خدائے خیر چي خیر لکھي دي
ہنچ پري نہ پوہنم چي دي خہ راتہ و سيلي دي

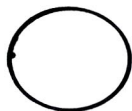
کہ دادی وي لکھي چي ما پسې ڈر پرہ مہ
دا خوشي خبري خوما د پري اوريد لي دي

ستانصحتونہ زہ پلو پوري ٿول اوترم
تہ چي راپہ ياد شي ٿول مہ غم و ستندي دي

خيل وطن تہ راشہ د جوارو دوری د پرہ دہ
و لي دي جانہ کوي بل ٺاے ارو لي دي

داد خواندی شپي ور جي بہ ہيچري بيا رانتي
تا پسې ممتاز د پرپہ سلگو سلگو ڈر لي دي

72

د ژوند جو سنگره کښي وپريږمه زه
دا پي له تا وار خطا کيڻ مه زه

د هر ارمان گروان شلبد لے وينم
که په محل کښي هم اوسېږمه زه

ماته جوړه جوړه غمونډه ښکاري
تانه چي کله جدا کيږمه زه

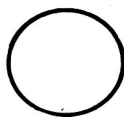
د قدر دانو قدر دلته نشته
دا سي وطن کښي حصارېږمه زه

۷۳

دېلبلا نو چالي مځ وړاندوټي
په دې ګلانو خفه کېږمه زه

لا ليه مالګه ناګهاته راشه
په انتظار کېږي دې کېږمه زه

په مټان هغه وخت قیامت وي ځانه
تانه پي څه وخت جدا کېږمه زه

زما دزرهٔ په آئينه کښې ته ټي
د ژوند کتاب هرې صفحه کښې ته ټي

دا ټي لټا خو ځان نيمگړې گڼم
زما د ژوند هرې لمحې کښې ته ټي

بغير لټا به ژوندون څنگه لټروم
زما د زرې هرې حصه کښې ته ټي

زما د مينې امتحان اخلي ته
زما د ژوند هرې قيصه کښې ته ټي

ممتاز دې اوس د زرې پر دو کښې پټی
چې رقيبانونه پرده کښې ته ټي

حُنِي خَلَق

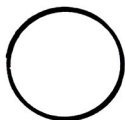
کينه وردي زور وردي حُنِي خَلَق
ڊپر پڻه کبرپڻه غرور دي حُنِي خَلَق

چي پڻه وينو د انسان هم نه مڙيبي
پڻه دنيا کښي حُناور دي حُنِي خَلَق

چي دنيا ٽوک دعقبلي دسره زار کږي
گوره ٿومره بختور دي حُنِي خَلَق

چي بگاڙ سڀا د خدائے ياد کښي مشغول وي
خدائیکو هر چانه بهتر دي حُنِي خَلَق

ممتازن ورشه پخيله ئي پخلا کږه
چي له تانه مَرور دي حُنِي خَلَق

شته پھ سپرلی کبني دپر کلونہ شته دے
نوما دپارہ دپر غمونہ شته دے

سپيني سپون مي ککھ ميگے جوړي
ستا پھ زرگی کبني هم داغونہ شته دے

دخيل اوريل دا پچ وخم چي گورم
دومره قسمت کبني زما ولونہ شته دے

دپر شوگند ونه خودي اوکره جانہ
لا د ممتاز زرگہ کبني شکونہ شته دے

تہ پي پکيني نه پي اشنا زه پي خلقوخه کوم
سترگي پي رندي شه زه پي دغوسترگو خه کوم

توله شپه پي طبعه يم سحرکيني سترگي پي کرم
راشي راله نوب کيني زه پي دغه راتلوخه کوم

زړه نه زړه ته لاروي ټول عالم راته هم دا وايي
تا پي لار کيني پرېښوم زه د زړه پي لاروخه کوم

مور

په فکرونو اوسوچونو کښې

۱. ښه زما لخت جگره

۱. ښه زما د زړې سره

۱. ښه زما د سترگو توره

۱. ښه زما د زړه ټکوره

په چې ته نه و ښه اښو

په نامه وې تش يا دښو

زه به ستا وښه طبعه

خلاصه وم له هر غم

په خيال کښې په سوچونو کښې

ستا ځاکه مې جوړوله

ښه د مينې يو دنيا مې

په نظر کښې چو رښه له

تصویر کښې مې لوبو له

په شکل به مې گوتو لي

په سختو او تکليفو نو

راغلې ته په خپل وختونو

ستا خندا زما دپاره
بهارونه نمورېدل وو
ستا ژبا زما دپاره
کاینات نسکورېدل وو
ستا په سترگوبه پو بښد مه
په هر حقوي دې رسېد مه
ستا زما تر منځه کله
خه عجیبه شان رسته وه
د فکر ونو او سوچونو
يو عجیبه سلسله وه
چې چې وخته اوده نه شي
چرته او بڼه پاتې نه شي
هسې نه وي خوب درغله
چرته کټ نه شي لوېد لے
نموچې لوه شوې د زړه سره
زه دې فکر کېم او تره
هسې نه بهرته لار شي
خه ضرر درته پېښې نه شي
زما زړه کېنې وسوسې وي
زما دغه دغه اند پېښې وي

گني ته اوس بسه عاقل ٿي
هسي نه ٿي نا قابل ٿي

تو ٻه سڀنيه بڙيره زوئ هم
مورته هسي ماشوم بڻڪاري

زويه خدائے دي نگهبان شه
هرمشڪل دي تل آسان شه

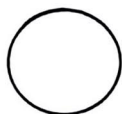
ٻي مور مره شي ٻيڪه پوءِ شي
ٻي دنيا کڻي ٻي اسري شي

بيا دمور قبرته ٿاري
شپه او ورڇ بيا داسي وايي

موري تا پسي خفه يم
ٻه دنيا يواڻي زه يم

تو مور اوس ديانه لاره
را به نه شي بيا دوباره

ممتاز اوس به خفگان شه ڪري
ٻه ٽي وخت به ارمان شه ڪري

د بڼو د سر د پاسه
بوج د اښکو مې درنيرې

زه د خان نه خیرنه يم
تر مې اوښکې مې تخيرې

ستا د يو ترخې خبرې
زور مې دومره زړه له ورشې

لکه ټوک د غر د سر نه
چې په زمکه راغورزيرې

د بنگړو شرنکار مې اورې
د سلگو مې خبرنه شو

ا زما ساده جانان چې
په کوم جهان کېني اوسيرې

نن د باران شپبه او بده شوه جوړې
د اوښکولار په مخ خوره شوه جوړې

د تودو اوښکو زور کمېږي رو رو
د امیدونو شمع مړه شوه جوړې

نن به ورځم د یو تپوس د پاره
د صحبت لاره کزه شوه جوړې

وهم چې د سین په چپو ځان لاهوکیم
بنکاري نصیب کښې مې تیاره شو جوړې

ممتاز په هر چا د پر اټبار کولو
حکله خو هرخوانه خفه شوه جوړې

بڻه اخلاق

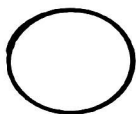
لارې او کوڅې درباندي ټپې ټپکاري
ته چې مشرکشر ته سلام کوې

نه دې په دولت اونه عزت کم شي
ته چې په خوبه نوله خوب کلام کوې

بگرځې ته په مزکه خواسمانې ته
ته چې د پردې خپل احترام کوې

ته به د هر چا زړه ټپې اوسينې تل
ته چې بڻه خملت په هر مقام کوې

زه ممتاز له تانه خفه کېم نه
ته خو نصيحت ماته مدام کوې

په ليمو بامندي راواوري
په ننگو اوبنکې خوري شي

په مگروان باران باران شي
په خولم کبني بي راتوي شي

د زرگي په غم بنادي کبني
ددې سترگو پوره لاس وي

کله خاندي به بي واره
په ژرا به کله سرې شي

دانگيني اوبنکې مگورم
تومي ترپي راته بنکاري

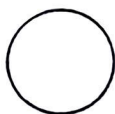
ماڌ زرهه غم پيٽه ڊه سائڻه
دوئي پنه ڄهه تودري تودري شي

زه خو هر چاهه دا وائيم
زما هنج غمونه نشته

نوييا زرهه جي داسي وئي
اندرون ذري ذري شي

چي ذرهه پنه رنجه اخته شوم
نو زه پوي شوم جي ڄهه چل ڊه

مستان اوس پنه دغه لوي شوم
چي جي هر چانهه کيلي شي

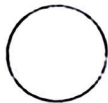
کیلہ دے پہ سر سترگو، دے کپے سرہ بہ گورو
نن راشہ در رکہ سرہ دے قصے سرہ بہ گورو

راخہ در قیبا نو پہ سر، توری خاوری واپوہ
راشہ زما نوالہ، دے پتئی سرہ بہ گورو

زما وستا تر پنچہ، در قیبا ہواوخہ کار نشہ
خپر دے اے جانیہ دے لا بچے سرہ بہ گورو

ماتہ د بیلتون دتوروشیو خبری مہ کوہ
اوس خورنیا ورخ دہ دتیری سرہ بہ گورو

خیال کبھی مے دورچی، او د شپی مے پہ نو بونو کبھی
ممتاز در نہ لوکے شہ ستا و عدی سرہ بہ گورو

ستا مينه لاليه دروغترنه شوه
لار د صحبت راته اغزنه شوه

ثومره په اخلاص ياندي درغله وم
هره يو خبره ستاشکمنه شوه

تا پکښې گډون د فرېب وکړلو
ثومره پاکه مينه وه خيرونه شوه

نه زما زاري نه مې منت مې
مينه دې لاليه کبرترنه شوه

ته نو په قدم قدم جي لوظه شوې
خکه خو ممتاز دومره غمترنه شوه

لور

مستہ مستہ گرچی جوئی وایہ پتہ کوم خیال ئی تہ
خاندی خوشحالین ئی، دبابا دکور مشال ئی تہ

تہ چي شوئی پيدا نوهغه ورخ نه دبل چا وئ تہ
تہ بناسته کونتره ئی، ناسته پتہ دپوال ئی تہ

ستا طلبکاران خوچوئی، هرخائی ستاپه طمعدری
خان نه خبرنه ئی چي راگره پتہ کوم جال ئی تہ

تہ دمور ملگری دبابا دسترگو تور ئی تہ
تہ دسپوز مسم خور ئی او پوره پتہ خیل جمال ئی تہ

تا دبابا کور پتہ خیل هنریان دی دنها کپرو
ثوک دی خوش قسمته چي دچا راوتے قال ئی تہ

تہُ غَیْرَتِ دَدُونُو دِ بَابَا دِ سَرِ شَمْلَهٗ یُ تہُ
چِرِی سِکَہ مہُ شِی پِدُ رَشْتِیَا قِیْمَتِی لالِ یُ تہُ

تہُ دِ پَرْدِی کُوْر یُ مَوْر دِی مَرِ وَخْتِی پَرِ پِشْتَانَهٗ وَی
تہُ کُہ پُتہُ کُودِ رِی یَا وَلا یَہٗ پَدِ دِ بَوَالِ یُ تہُ

خُہٗ اَو کَرْمَهٗ لُوْر یُ دِ اَدِ خُدَائےٗ اَو رَسُوْلِ لَارَہٗ دَہٗ
خُدَائےٗ دِی جِدَا مَکْرَہٗ خُو جِدَا رَانَهٗ فِی الْحَالِ یُ تہُ

تہُ بَہٗ شِی وَادِہٗ زَہٗ بَہٗ دِی کُوْر کِیْنِی سُو دَائِی شَمَهٗ
مَکْرَحْمَ بَہٗ تَوَلِ کُوْر کِیْنِی چِی بَہٗ لُوْر یُ پَدِ خُہٗ حَالِ یُ تہُ

تَحْتِ خُو بَہٗ زَہٗ دِ کَرْمَهٗ خُو بَیْجَتِ دِی دِر لَهٗ خُدَائےٗ دِر کِرِی
شِیہٗ اَو وَرْحَمِی خُدَائےٗ تہُ مَمْتَا زَدِ غَہٗ بَسِ یُو سَوَالِ دِےٗ

شپه د انتظار

غمه نیمه شپه وه هر طرف چپه چپیا وه
د سڅې ابادۍ نه جوړه شوې یو بېدیا وه

وعدۀ یې وه د راتلو خکله زه وم په انتظار
یوزۀ ومه پرېستانه یوزرکے ده په درزار

خان سره لگیا وم هم کول هم یې رپیل
ستوري په خندا وو خندېدل او مسېدل

ډېره اوږده شپه وه په هېڅ رنگ نه تېرېدله
یوه یوه لمحہ لکه د کال به تېرېدله

زړکے یې په درزا شو خه کشا یې واوړېدله
ماوې جوړې هغه دے خوېشو وه ز غلېدله

ناخا پيه ٿوڪ ڏيوڪا پيه لاس زما پيه لور راتللو
خدا ايلگو چي ٿوڪ نه ڏو اورڪه وه الوتلو

پر پوتنه ڪٽ ڪٽي ٿه پي ٺانر غونڊي ڏمه
زڪا پي لوظمه باندي حيرانه غونڊي ڏمه

سترگو ڪٽي ٺي خوب وه غوزمه وه ننا قران
حيرانه وم چي ٽنڪه به زرمه شي به قران

په ڊي ڪٽي ٺي نظر شو ستوري ڊاسي پر ڦڦڦل
ڊري ڊري ڊيوپي ڊي چي اسما ڪٽي بلبل

سپوڊ مي ٺي تر نظر شو ٻه ٻه ٻه خند بدل
ماته به ٺي ڪنل نري نري به مسدل

ٻي شمير ڊاڙه ستوري ڪر چاڀر تر ٺاوبدل
به شمعي ڊٽنگ غونڊي ڊي نه زار بدل

دنيا ڊسپوڊ مي ڪار ڊي لکه شمعه بلبل
ما ورته ڪانه او خدا ايلگو چي ڊا مسدل

ما وې پېچې اے سپوږمه زما آشنا نه خه خبرې
اے بنگلې سپوږمه دېې و فانه خه خبرې

سره شوه په خندا اورا تر شوه داسې گويانه
واوره دچا او د وفا قصه له ماته

زه هم په زړې کې ستا په رنگې يوارما لرم
زه هم يو آرزو او تمنا د تا په شان لرم

ستا که په زړه کوي مسيدلي پر مرونه دي
زما هم دادي زړه باندي يو تو سوي داغونه دي

ما هم د وصال په طمع غرونه نرولي دي
ما هم انتظار کې د پر عمروندارولي دي

ما هم په دې لار کې دېرې شې شو گيرې کړي دي
ما خو دې نه سختې سختې هم لا ترې کړي دي

ما دچا دپاره مسدل هم ازده کړي دي
ما دچا دپاره خند بدل هم ازده کړي دي

زڙه ٿڙي غفله شوڀي مورو ترپنه ٿله ڀيٺ
ڊي دنيا نه لڙي ڊڙو ٻڙه ترپنه ٿله ڀيٺ

ڇي زڙه ڀي صبر نه شو آخرييا ورله راغله ڀيٺ
اڀني ماته گوري ڊاڊي پيا ورله راغله ڀيٺ

خونٽ ڀي ڊرائون نه ڊه نون نه راڃي آشنا
خدا ڀيگي ڇي ڊڊي نه ڀس به خه راڃي آشنا

اڄ ممتاز اوڊه شه ٿول فڪرونه ستا عبث ڊي
مه زياتو نه غم ڊي ڊاغمون نه ڊي هم ڀس ڊي

ڀه ڊي کڀي يونزي غونڊي چڀه ڊهوا راغله
سترگي ڀي شوڀي پٽي پرکالي رابانڊي راغله

اوزو ڇي شوم اوڊه نو ڊغمون نه شوم خلاصه
ڊڙو ڊمه سترڀي ڊفڪرونه شوم خلاصه

سڪرڇي شوم راويغنه نوستومانه غونڊي ڊمه
ڊه خيل سوي قسمت ته زه حيرانه غونڊي ڊمه

لُوبِي

تہ چچی جدا زمانہ گرجی دایہ خہ شی
جانانہ بنہ بہ نہ شی کہ زہ درنہ خفہ شوم

زما د دوارو سترگو توره
دابی لہ تا یمہ شمکوره

ستاپہ لیدومی دزرہ کلی خورہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

ما وہ ژوندون تاسرہ ترے
اوس رانہ گرجی جدا وے

ستاپہ جفا بانڈی می دہر زہ کے خفہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

دا ژوند خوبیانہ راجی جانہ
ولی جداگرخی زمانہ

چی مون جیدا یو دغمان زرکے به بنده شی
جانانہ بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

مانه دزپه پنه لار نزدی شه
غم می شی لری په دی پوی شه

ته مالہ راشه چی داغرغمان کچه شی
جانانہ بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

ممتاز په دغه نه پوهیری
جانہ کیله دی په خه کیبری

دینی لار هسی نه نیمه لار کینی دوه شی
جانانہ بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

96

لوبه

جانانه کله به راچی زړه ې ژړیني
بي تا، نه قلاړیني لالیه کورته راشه

په ژړا ژارم سود ې نه شتي
بېلتون ې اولي په زړه غشي

دا ې لتا ې جانه زړه کله صبریني
بي تانه قواړیني لالیه کورته راشه

ستا جدایي ده دېره کرانه
دنیا په ما باندې ده ورانه

بکه باران غوندي مي اوبنکي را تخيبي
بي تانه قلاريني لاليه کورته راشه

ستا دراتلو به خه حاجت شي
دجنارني کت مي چي اوچت شي

مهي بيا کله په ذرا راژوندي کيني
بي تانه قلاريني لاليه کورته راشه

فرياد

زه به خه درته بيان كرم
حقيقت به درعيان كرم

ژوند هي خه رنگي تيريبي
بس يو پته دے کميبي

كله كله فكر اوكرم
خيل ژوندون ته نظر اوكرم

ماشورچه ده چي تاويبي
بس يو پته دے کميبي

هر يو کس په دې دنيا کښې
ژوند تيري په دې سودا کښې

چي به هرڻه زما کيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

په چا بنه وختونه راشي
ٻٽول غمونه ترې په شاشي

په هرڻه الله پوهيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

مٿان دغه بس يو کار ڪه
غم دهر چا په هان بار ڪه

خدا ته په دغه خوشحاليڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

شاہین

دخپل زوئے کرنل ضیاء (رچی پائلت دے) دا ڈکیرنہ

۱۔ شاہین پچھ، ۱۔ دھت زویہ

۱۔ پھ رشتیا پستونہ، ۱۔ عبرت زویہ

۱۔ جذبی خاوندہ، ۱۔ دھوا زمریہ

۱۔ ارادی خاوندہ، ۱۔ دفضا زمریہ

ستا ارادہ پخندہ، ستا ارادہ منمہ

دہ جذبی نہ دکہ، داستا جذبہ منمہ

۱۔ شاہین پچھ، د شجاعت تکرپی

۱۔ طاقت نہ دکہ، ۱۔ طاقت تکرپی

۱۔ دفضا زلیہ تہ، دسیلہ نہ تہن پی

۱۔ تہن نہ دکہ تہ، دتہن نہ تہن پی

اے درفتار شاہینہ ، داستارفتار منمہ
اے پہ رشتیا بنکاری ، زہ دی دابکار منمہ

قائلہ ستا دینچی ، داستا پنچہ منمہ
نہ جی خطا دی شوغہ ، داستا شوغہ منمہ

قائلہ ستا دجرات ، داستا جرات منمہ
اے دشاہین پنچہ ، ستا شجاعت منمہ

زہ دی غیرت منمہ ، خودانہ ناست خہ لہ ی
داغلی پلے غونڈی ، داسی ناراست خہ لہ ی

مٹا دی غونڈ کرے وی ، داتہ مدھو وی ی
زما توردنہ زویہ ، داسی خاموش وی ی

جو پدہ آرام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی
پہ دپس ناکام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی

اوس خو دپینو کپنی ہغہ ، زہ تسمہ نشہ دے
اوس دی پہ سترگو بانڈی ، ہغہ پردہ نشہ دے

اوسن اوتلے شې تہ ، برہ ختلے شې تہ
پاس دھوالہ پردو ، لربر وتلے شې تہ

اوس تہ آزاد ئي شري، اوس تہ خندا کولے شې
پاس دفضايہ سينہ، تہ مشغولا کولے شې

پي خہ دي زيہ غواري، هر خہ آزار کولے شې
خوکہ خيل خان باندي، خہ اعتمار کولے شې

پاسه يقين اوکړه تہ ، وزر نہ کار واخله
دا پاس فضا اووينہ ، نظر نہ کار واخله

اے دفضا بنکاري ، لاندي ټکړو تہ گوري؟
اے دشاھين بچيہ ، پاسي تیکو تہ گوري

تہ خہ ټپوس خونہ ئي ، ستانوم شاھين دگوري
دا دشاھين دپارہ ، دپړلوي توهين دے گوري

يادونه اُميدونه

اے دمکي زمکي بيا رايا ده شوپي
بيا زما پيه سترگو کني آيا ده شوپي

نن د خدائے دکورنه خان لوکے کچه ته
تاو شه تري راتا و شه چي نايابه شي

دا ساعت چي ترشي بيا به رانه شي
خلاصه به دغم هره فريا ده شي

زه ذره پيه سترگو کعبه وينمه
ولې زما سترگو ته حبرانه شوپي

دا ارمان دهر مومن پيه ذره کني ده
ته ممتان جوړاوس وينه له خوا به شوپي

پښتون

زۀ د پښتون لور د پښون خور د پښتون مور يمه
ډکه د پښتونک پښتنه د پښتون کور يمه
زۀ د مينې پنگله خو دشمن دپاره اور يمه
زۀ يم پښتنه لوکے لوکے له پښتون دور يمه

دا زما پښتون روکي خو هرچا پترند لے دے
داچي د غبرت غرتہ دے ټول عمر ختلے دے
داچي په پښتو کښي قومره بره رسد لے دے
داچي په عزت باندې هر کور کښي زېږېد لے دے

دے چي اقرار اوکړي بيا تر کله دوستو کښي نه
دے چي قدم داخلي نو بيا همېرې خو يښي نه
دے د همت توره دے په يو طرف چلېښي نه
دے همتي توان دے مصيبت نه نو ويريښي نه

دے د دور وجود د خپلو مټولو پي لھاقت گټي
 دے د غور پروڼي د آسمان نه هم اوچت گټي
 دے د پردي مور عزت د خپلي مور عزت گټي
 دے د مور خدمت دمور د لښو لاندي جنت گټي

دے پي خټه دخت توان وي نو محفل به د جرو وي دے
 خټه دخت پي بوداشي نو بيا مشر د جرگو وي دے
 د حق سره ملگره هم د خپلو د پردو وي دے
 دے د اسي مخلص دے پي هر دخت د مشورو وي دے

سل کارونه پي بنه دي نو بوداي بد عادت دے
 دچاسره چي وران شي نو بيا دے لوپي مهيت دے
 نو بيا نه پخلا کي دي په جرگونه په منت دے
 هر خټه په سين لاهو کړي په نو دم پړيو ساعت دے

دے پښتون روکي ته زه بس دومره نصيحت کوم
 صبر نه کار اخله دوره زه درسه منت کوم
 بيا به زه قيصي دي په مرهاي د شجاعت کوم
 زه ممتان به غر روره ستا په شرافت کوم

نعمت

ستا نيکي نه ضائع کيږي
دابه هلته پکار بيږي

ټوک که دې باندې پوهيږي
دين دنيا به دې بڼه کيږي

نېت دې هر بنده ته بڼه کړه
دا توبڼه د خان سره کړه

مرگ نه پس به هم ياديني
دين دنيا به دې بڼه کيږي

مرگ نه پس خوهرتته تر شي
ټوک چې تور لحد کښې گهر شي

بیا به هلتہ کنی خہ کی بی
دین دنیا به دی بنہ کی بی

پہ دنیا کنی بس یو کار کرہ
غم دھر چا پہ خان بار کرہ

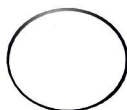
خدا ئے پہ دغہ خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

خدا ئے انسان دے پیدا کرے
اویکے دی ئی دے پوئی کرے

پہ نیکی خدا ئے خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

ممتاز هر چاسره بنہ کرہ
داتوخه د عقبی اوکرہ

دابہ هلتہ پکاریری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

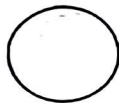

مينه چي پيدا شي فنا کيڻي نه
زره چي بند يو ان شي آزاديڻي نه

دا دغم تير چي ٿومره فوري شوڻي
اوبنکي بلوم خورنھا کيڻي نه

اے داسمان ستور و پيءُ جرگه و زخم
يار مې مروردے پخلا کيڻي نه

خنکله دي ممتاز نه زرگه صبر کرو
نوڪ نو داوري نه جدا کيڻي نه

تا چي په سلگو سلگو کښي تېره کړه
مانه نو دې خپله قصه هېره کړه

اوس خو به خبرې هرځای کيږي نو
تا دراز خبره چي برسېره کړه

دا نو يو وپه غوندي خبره وه
تا هسې د بلې نه نن ډېره کړه

زه درسه مينه په اخلاص کوم
تا مينه شكونو کښي راگېره کړه

ما وېل په مرگ به جدا کيږو نه
تا مستان د ژوند په لار کښي هېرکړه

مینه

دُ عشقِ سمندر کبھی دِ مینہی یو کشتی دہ
موبن دوارہ پکبھی ناست یو تباہتہ سینہ سپو بندہ

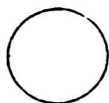
دا تن زما د پارہ پرون نہ دُ پر بہتر دے
لا لے مہی خوا کبھی ناست دے نری نخہ سیلہ دہ

دنیا نہ ناخبرہ ہر چانہ جی نصیر ہ
نہ لے نہ مالت شہ نہ کورنہ حویلہ

د کُل نو شوی چھی ورشی بورالہ پہ چن کبھی
تاوین یی دکلانو تیارہ کہ ترو بندہ دہ

خمار خمار موسم دے دِ مینہی انتہا دہ
آواز دلری راشی نحو بندہ پنکھی شپیلہ دہ

ممتاز غموند، ورک شولالے مہی راروان دے
وسن خاندہ نحو شحال بندہ دِ غم وروستی سنگد

ستا دڪبر انتها ده ته پوءِ نه ئي
دا قصه بھکا صبا ده ته پوءِ نه ئي

مال دولت خود لاس خیر دے جا پوءِ کره
تا تر لپ لپ چي پرې ملا ده ته پوءِ نه ئي

محبت خود شوک په زور کولے نه شي
دا خبره د رضا ده ته پوءِ نه ئي

راز د ميني خلق پت ساتي نادانه
ته په هر خائے کبني گليا يي ته پوءِ نه ئي

دخيل زبره علاج دي او کره ته پتيله
ممتاز ولي لا پروا ئي ته پوءِ نه ئي

داچمن

زۀ یو ورځ کلشن ته لایم
ماوے سپل دکلو کرمه

د بورا په شان به زۀ هم
هر یو کل به شکلومه

په چمن کښې گرځېدمه
هر یو کل ته اودرېدمه

شین چمن رنگ رنگ کلونه
زما زړه وهل تېو پونه

تو یو کس دکلو خوا کښې
گرځېدو په دې سودا کښې

پڇي دا ٿول ڇمن زما دے
په هر گل ۾ي زره شهدا دے

کله گل شوکئي له بوٽي
وي د کبد لکه چکي

کله پانهي راشوکئي دے
هوا کني الوزئي دے

په مستي داسي روان دے
لپونے د بيان دے

ناکھانه داسي غبن شو
دمالي آواز برگ برگ شو

داته خه رنگي بدبخت ۾ي
گل شوکے دهر ۾ي تختي

مادزه ويني ورکي
دا ڇمن ۾ي اباد کپے

در چمن تو دهر چا دے
هسي نه يوزخي ستا دے

د مالي په دې نصيره
شوم نحو شماله در په سه

در چمن زمونږ چمن دے
در وطن بنکله وطن دے

حفاظت به ئې کوو مونږ
هر آفت نه به ئې ساتو مونږ

گیله

دهنه تور سرې چې دچا د خاوند په قبر غورېدلې
خهرې لاهغسې تازه دي

گیله نو خدايه نه کرم
يو خبره هسې کومه

زه نومره بد قسمته يم
چې به او بڼکې تل تخومه

زما قسمت نو بڼکاري
تورو شپو کېنې دے لیکلے

رڼا خو نه بڼکاري
په تيارو کېنې ژوند تېر ومه

هرڅو که زړه دواړه کرم
چې په صبر به وخت تېر شي

د غرنه او پخت غم دے
دابه څنگه زه سر کومه

د ځاني ژريا خو نه کورم
دې: پخو ته خفه کېم م

ته صير خدايه وركې ي
دوئې به څنگه پخلا کومه

ما دا طمعه کوله
خو شعلي به چرې راشي

اوس څه اووايمه خدايه
چې د څه طمعه به کومه

ښه ورځ مې لوه خفکان دے
په حساب ئې نه پوهېن م

د زړه زور مې اوبه شو
نور طاقت به پيدا کومه

چاپېره ځان نه کورم
په تير وکېني شومه کېره

په کومه ډډه اوځم
ځان به کوم نخواستو رسومه

د ژوند ملگره لارو
تورو خاورو کښې رونه شو

يو اځې شومه پاقه
اوس به دغه ژبا کومه

ځان ته به نه گورم
کله تا سره وعده کوم

دا ستا پر پښې يا غيچه به زه
په صبر تازه کومه

د هرڅه ته مالک ې
خدا يه تاته ې دا سوال دے

بې ته ې مدد اوکړې
نور د هسې طبعه نه کومه

118

بېگه مې د آسمان ستوري په چپه خوله شمېر ل
مطلب مې بل خد نه و، و مه ستا په انتظار

د قيب دې هر شخړه وايي زه تانه نه صبرېزم
بس تې مې د زړه سرې نور په چانه كوم اتبار

د مينې په با غچه کبې مې يوکل په نخښه کړه
د دم به مې په اور بل کبې يا جوړوم به ترې نه هار

”زوی مور ته“

ستا د خوري خولي ته زارشم موري
ستا د عاكانو باندي بارشوم موري

تاچي په خه خوارولوئ کي يم خه وپلشم
دا ستا احسان زه په دنيا کي خلاصولئ نه شم

زه چي پيدا شوم نو په هيم نه پوهيدم موري
دا سي نادان وم چي به هسي ژر پيدم موري

په خه خوارو او په محنت باندي دي لوئ کړم^{زه}
په اشارو او په خبرو دي بيا پوئ کړم^{زه}

ته به وي وينه ولي زه دي او ده کولم موري
په پستولاسويه دي زه ورو ورو تپولم موري

په زر قربان به دي ديد و منع کولم موري
خان دي کړولو ولي زه دي آبادولم موري

تومره نوارِي تومره محنت دي ماسره كولو
زه بنه پوره شوم تابه بياهم محبت كولو

موري چي پوتے شومه زلمے شوم دا گفتر كومه
ستا په نوارِي او په محنت باندي اقرار كومه

مانه به داسي كارنه كيږي چي خفه شي پري ته
د ملك او قوم خدمت به كومه چي غره شي پري ته

د خپلي خاورې به زه داسي حفاظت كومه
زه مقابله به د دشمن په خپل طاقت كومه

زما وطن ته به دشمن يره كتله نه شي
پښې به يې ماتې كومه دلته به راتلله نه شي

زه د ممتاز په پاكي غيږي دا شو كند كومه
دغه مې لوظ دغه و عده دغه قسم كومه

دَ ژوند په دې کتاب کېنې تخننه کوم یوځای کېنې کېن دم
زه کومه پانیه اولولم او کومه پکېنې پرېن دم

په هرې یوې پانیه کېنې جدا د غم داستان دے
زه کومه قصه او وایم او کومه پکېنې پرېن دم

د دې نه خبرنه وم چي به دا قصه هم کین ی
زه لایمه لاهو شومه اوس خه به را وپتېن م

زما قسمت دې خدایه په تیاره کېنې دے لیکلے
زه نورمه تیند کونه نوزه چرته قدم کېن دم

زما توره نصیبه په رشتیا د غم نه دک ی
زه خه تاسیر اوس او کومه په چل ی نه پوهېن م

خبره ستاد مینہی دھر چانہ زہ پیتومہ
ستامینہ لوئے سوغات دے زہی زہ پوری گلو

دا مینہ لوئے نعمت دے ہم پہ دی دنیا جنت دے
ستامینہ پی پی مل شوہ نور پد ہر خہ اور گلو

لا لید مہربانہ تہ جد ا مہ شی لہ مانہ
دا ستاد راتلو لاریہ پد بنوزہ جارو کو مہ

فن راشہ دزیرہ سرہ دھچانہ مہ کو ویرہ
پد طمعہ درتہ ناستہ بیم پہ زہہ خال لگومہ

ممتاز نموتبولہ ستادہ ستامینہ کبھی ہی سودا
زہ ستاد صحبت خبر پی کلہ چاتہ کو مہ

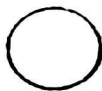
په هر طرف چي چي خي نوزه به ستا دلا س هماغه شم
ما مه پي پي نده يواخي زه به چيره وار خطا شم

بي تانو زه ژوندون هيو و په ژوند نه حسابوم
ته ولي راته واي چي زه پاتي تر سبا شم

رقيب زمونږ تر منځه دنقرت لاري تو کلي
دا هرڅه به صفا شي نوکه زه درنه څه خلا شم

بر باده زندي ده ، هېڅ په چل ئي نه پوهېږم
په کومه لاره ورشم او په کومه تړي نه راشم

ممتاز داسي صادق ده چي هرڅه به هواري کړي
نو ته دي نيت صفا کړه چي زه پوهه په رڼا شم

نواره ناره زندگي شوه په غمونو په فکرونو
هسي ژوند لره خواري شوه په دې دومره تکليفونو

د غمونو په دلدل کبني نه د خان نه د جهان شوم
هسي تېره مي تواني شوه د دنيا په فرېبونو

د سبا په طمعه ناسته، د ما بې سام تياره لانه په
په ژرپا مي سترگي سرې شوې، په سلگو په فريارونو

زه غوڅيل فکرونه نه کم، تا پسي مي زړه خوږېږي
پچي ته خه رنگي لاهو شوې د اجل په دريا بونو

په رضا د خداي رضايم نور صبر سوال ترې کړمه
خدايه ته ناراضه مه شي زما په فريا دونو

د بنده طاقت ته گوري، امتحان مي هومره اخلي
خدايه ماله طاقت را کوي په دې سختو ساعتونو

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**